

Forfatter: Gjellerup, Karl

Titel: Udrag fra Minna

Citation: Gjellerup, Karl: "Minna", i Gjellerup, Karl: *Minna*, 1889, s. 62. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gjellerup01-shoot-idm139731118633696/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Minna

Udtryk af hans Væsen, idet den samtidig tilfredsstillende hans højeste aandelige Interesser og hans ordenskære Forretningsvaner.

I en halv Snæs Aar eller mer havde den gamle Hertz privatiseret i Dresden, „Rentiers-Krogen“, som den ikke uden Grund kaldes. Han havde været Købmand i Königsberg, hvor han var født, og til hvis Handels-Aristokrati han hørte. Dette Hjem havde sat sit uudslettelige Mærke i hans Natur og Udvikling. Königsberg er en Handelsstad, som har faaet sit ejendommelige Præg af en enkelt Aandens Stormand, hvilket kan hændes mindre Byer, som ikke føde mange Berømtheder, til hvilke deres Stolthed kan klamre sig, og hvis Interesser og Produktionskraft ellers udøse sig i andre, mere ephemære Sferer. Hvad Erasmus er for Rotterdam, det og endnu langt mer er Kant for Königsberg, dels fordi han er en større Personlighed, dels ogsaa fordi han ikke er længer fjærnet i Tiden, end at de nulevende ældre Königsbergere ere Børn af de Familier, i hvilke han færdedes; og dette var netop Tilfældet med Hertz. — Den store Philosoph omgikkes gerne med sin Fødestads Købmandshuse, og disse bevare som en kostelig Arv de aandelige og literære Interesser, som han indpodede paa den kraftige Stamme af

Frisind og Bevægelighed, der er Handelsstanden egen, — en Stamme, som ydede ham selv en god Støtte under Pietismens mørke Dommedagsvejr. Det følger da af sig selv, at Kant fremfor Alle var hans Helgen. Hvor dybt han stak i den kantske Philosophi, kunde jeg naturligvis ikke bedømme, men der klang en næsten rørende Andagt gennem den Tone, hvori han nævnede sit store Bysbarns Navn.

Dresden havde han valgt til Alderdoms-Asyl, dels paa Grund af Familieforbindelser og Bekendtskaber, dels ogsaa for det ansete Polytechnicums Skyld, som Sønnen skulde besøge, og saa naturligvis fordi det er Tysklands skønneste By. Men dets aandelige Physiognomi behagede ham slet ikke. Baade i Egenskab af horderlig Købmand og af literær Mand saa han ned paa denne uvidenskabelige og lidet vindskibelige Residensstad, hvor et betydningsløst Aristokrati breder sig; han anførte ofte, at allerede Schiller havde kaldt Dresden for en aandelig Ørk, og den Gang var dog Körners Hus der — men nu? Den gamle Königsberger levede derfor ogsaa meget isoleret; mest omgikkes han med den allerede affældige Gustav Kühne, en Veteran fra „det unge Tyskland“, hvis Koryphæer Hertz næsten alle havde kendt. — — —